

Asia: VN/26596/2025

Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (raskaus- ja perhevapaasyrjintä)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 8 §:n muuttamista

Rakennusteollisuus katsoo, että "vanhemmuus" ja "perhehuoltovelvollisuus" ovat oikeusturvanäkökohdat huomioiden liian laajoja ja epämääräisiä käsitteitä syrjintäperusteiksi eikä sellaisia lisäyksiä tulisi tehdä.

Syrjintäkiellot ulottuvat jo nykyisin kattavasti työhönottotilanteisiin, joten myöskään "määräaikaaisuudesta päättämistä" ei ole tarpeellista eikä perusteltua lisätä tasa-arvolakiin.

Jatkovalmistelussa on varmistettava, että esitettävien muutosten soveltaminen ei voi johtaa sellaiseen tulkintaan, että työnantajan työturvallisuuslain 11 §:n mukainen velvollisuus pyrkiä siirtämään raskaana oleva tai äskettäin synnyttänyt työntekijä tälle sopiviin, terveyttä vaarantamattomiin tehtäviin katsottaisiin kielletyksi syrjinnäksi.

Rakennusteollisuus vastustaa tasa-arvolain 8 §:n 2. ja 3. momentteihin ehdotettua muutosta käyttäjäyrityksen hyvitysvelvollisuuden ulottamisesta raskaus- ja perhevapaasta johtuvaa syrjintää laajemmaksi sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun. Lainsäädäntöhankkeen ja työryhmän tehtävänä on ollut valmistella toimenpiteitä raskaus- ja perhevapaasyrjinnän estämiseksi. Mahdollisia muita muutostarpeita tulisi siten arvioida ja valmistella huolella erikseen.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 10 §:n muuttamista

Rakennusteollisuus vastustaa esitettyä työnantajan velvollisuutta antaa ilman erillistä pyyntöä ja viipymättä kirjallinen selvitys määräaikaisen työsopimuksen päättymissyistä tai jatkamatta jättämisestä, jos määräaikainen työntekijä on ilmoittanut raskaudesta, synnytyksestä tai perhehuoltovelvollisuudesta palvelussuhteensa aikana.

Työnantajalla on nykyisen 10 §:n 2. momentin mukaan velvollisuus antaa kirjallinen selvitys työnhakijalle tai työntekijälle, joka katsoo tulleen syrjityksi. Tämän vuoksi ei ole perusteltua laajentaa selvitysvelvollisuutta siten, että työnantajan tulisi antaa selvitys automaattisesti eli sellaisissakin tilanteissa, joissa työntekijä ei ole katsonut tulleen kohdelluksi syrjivästi. Muutos

lisäisi merkittävästi yritysten hallinnollista taakkaa, työntekijöiden erilaisten henkilötietojen dokumentointitarvetta sekä oikeudellista epävarmuutta kuitenkin vahvistamatta tehokkaasti työntekijän suojaa syrjintää vastaan. Tätä voida pitää perusteltuna eikä oikeasuhtaisena myöskään työntekijöiden yksityisyyden suojan ja tietosuojan näkökulmasta.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 12 §:n muuttamista

Rakennusteollisuus vastustaa luonnoksessa esitettyä muutosta, jonka mukaan syrjintää koskevan asian vireilletulo yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa keskeyttäisi lain 11 §:n mukaista hyvitystä koskevan kanneajan kulumisen lautakuntamenettelyn ajaksi siihen saakka, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Esitetty muutos pidentäisi tasa-arvolain mukaiseen hyvitykseen liittyvää kanneaikaa kohtuuttomasti, mikä heikentäisi oikeusvarmuutta. Kanneajan pidentymisellä lisättäisiin myös työnantajien hallinnollista taakkaa, koska työnantajat joutuisivat säilyttämään työnhakijoiden ja työntekijöiden henkilötietoja sekä muita asiaan mahdollisesti liittyviä dokumentteja kanneajan päättymiseen saakka.

Huomiot esityksen muuhun sisältöön

Työnantajille esitetyt lisävelvoitteet kuormittavat yrityksiä taloudellisesti ja hallinnollisesti. Aiheutuvaa lisätaakkaa on esityksen perusteluissa aliarvioitu. Raskaana olevien ja perhevapaoikeuksia käyttävien työntekijöiden syrjintäsuoja ja työsuhteturva ovat sinänsä varsin hyvällä tasolla kattaen työnhaun, työsuhteen voimassaoloajan sekä työsuhteen päättymiseen liittyvät tilanteet. Raskaus- ja perhevapaasyrjinnän tehokas ehkäiseminen työmarkkinoilla edellyttäisi työnantajien hallinnollisen taakan kasvattamisen sijasta vaikuttavia toimenpiteitä perhevapaiden käytön tasapuolisen jakautumisen varmistamiseksi.

Sarhimaa Jukka
Rakennusteollisuus RT ry